

1.1. Obliczenia hydrauliczne sieci kanalizacyjnej

1.1.1. Metodyka obliczeń

Objaśnienie oznaczeń:

Mk_p – liczba mieszkańców na początku odcinka, Mk

Mk_k – liczba mieszkańców na końcu odcinka, Mk

Mk_m – miarodajna liczba mieszkańców, Mk

Q – strumień ścieków, dm^3/s

q_j – jednostkowy strumień ścieków, $dm^3/s \cdot Mk$

Q_s – szczytowy strumień ścieków, dm^3/s

Q_m – miarodajny strumień ścieków, dm^3/s

d_{zew} – średnica zewnętrzna przewodu, mm

d_{wew} – średnica wewnętrzna przewodu, mm

v – prędkość ścieków w przewodzie, m/s

Re – liczba Reynoldsa, –

ν – kinematyczny współczynnik lepkości, m^2/s ($\nu = 1,31 \cdot 10^{-6} m^2/s$)

L – długość odcinka, m

λ – współczynnik oporu liniowego, –

k – chropowatość bezwzględna, mm ($k = 1,5 mm$)

h_l – wysokość liniowych oporów hydraulicznych, m

g – przyspieszenie ziemskie, m/s^2 ($g = 9,81 m/s^2$)

Δh_l – suma strat liniowych od początku do oczyszczalni ścieków, m

h_g – różnica wysokości geometrycznej od początku odcinka do oczyszczalni ścieków, m

R_{ti} – rzędna terenu w węźle obliczeniowym na początku odcinka, $m n. p. m.$

$R_{to\acute{S}}$ – rzędna terenu w węźle OŚ, $m n. p. m.$

H_m – wysokość ciśnienia potrzebnego na pokonanie od początku odcinka do oczyszczalni ścieków, m

R_{lc} – rzędna linii ciśnienia, $m n. p. m.$

R_o – rzędna osi rurociągu, $m n. p. m.$

Obliczenia przeprowadzono wykorzystując poniższe równania:

- miarodajna liczba mieszkańców

$$Mk_m = \frac{Mk_k + Mk_p}{2}$$

- strumień ścieków

$$Q = q_j \cdot Mk_m$$

- szczytowy strumień ścieków

$$Q_s = 1,5 \cdot Q$$

- teoretyczna średnica wewnętrzna

$$d_{thw} = \sqrt{\frac{4Q_m}{\pi \cdot v_{zał}}}$$

- prędkość ścieków w przewodzie

$$v = \frac{4Q_m}{\pi \cdot d_{wew}^2}$$

- liczba Reynoldsa

$$Re = \frac{v \cdot d_{wew}}{\nu}$$

- współczynnik oporu liniowego

$$\frac{1}{\sqrt{\lambda}} = -2 \log \left(\frac{2,51}{Re \sqrt{\lambda}} + \frac{k}{3,71 d_{wew}} \right)$$

- wysokość liniowych oporów hydraulicznych

$$h_l = \lambda \frac{L \cdot v^2}{2 \cdot d_{wew} \cdot g}$$

- suma strat liniowych od początku do oczyszczalni ścieków

$$\Delta h_l = \sum h_{li}$$

- różnica wysokości geometrycznej od początku do oczyszczalni ścieków

$$h_g = R_{toś} - R_{ti}$$

- wysokość ciśnienia jakie trzeba pokonać od początku do oczyszczalni ścieków

$$H_m = \Delta h_l + h_g$$

- rzędna linii ciśnienia

$$R_{lc} = R_o + H_m$$

Do obliczeń przyjęto podane niżej założenia:

- jednostkowy strumień ścieków

$$q_j = 0,005 \text{ dm}^3/\text{s} \cdot \text{Mk}$$

- miarodajny strumień ścieków

$$Q_m \geq 4 \text{ dm}^3/\text{s}$$

- minimalna prędkość w przewodzie

$$v_{min} \geq 0,6 \text{ m/s}$$

- minimalna średnica

$$d_{min} \geq (110/90) \text{ mm}$$

Przykładowe obliczenie dla odcinka 1-2 z podwariantu 1A:

$$Mk_m = \frac{340 Mk + 0 Mk}{2} = 170 Mk$$

$$Q = 0,005 dm^3/s \cdot Mk \cdot 170 Mk = 0,850 dm^3/s$$

$$Q_s = 1,5 \cdot 0,850 dm^3/s = 1,275 dm^3/s$$

Ponieważ $Q_s < 4 dm^3/s$ stąd do dalszych obliczeń przyjęto $Q_m = 4 dm^3/s$.

Do obliczenia teoretycznej średnicy wewnętrznej wstępnie założono prędkość $v_{zał} = 0,6 m/s$.

$$d_{thw} = \sqrt{\frac{4 \cdot 4 dm^3/s}{1000 \cdot \pi \cdot 0,6 m/s}} = 0,092 m = 92 mm$$

Z katalogu rur z polietylenu PE 80 (PEHD) na ciśnienie robocze 12,5 bara (PN 12,5; SDR 11) dobrano rurę o średnicy nominalnej $d_N = d_{zew} = 110 mm$ (średnica wewnętrzna $d_{weW} = 90 mm$).

Prędkość rzeczywista ($v_{rzecz} = v$) wynosi zatem:

$$v = \frac{4 \cdot 4 dm^3/s}{1000 \cdot \pi \cdot (0,09 m)^2} = 0,63 m/s$$

$$Re = \frac{0,63 m/s \cdot 0,09 m}{1,31 \cdot 10^{-6} m^2/s} = 43282$$

$$\frac{1}{\sqrt{\lambda}} = -2 \log \left(\frac{2,51}{43282 \sqrt{\lambda}} + \frac{1,5 mm}{1000 \cdot 3,71 \cdot 0,09 m} \right)$$

Rozwiązując numerycznie powyższe równanie współczynnik oporu liniowego wyniósł $\lambda = 0,04636$.

$$h_l = 0,04636 \cdot \frac{135 m \cdot (0,63 m/s)^2}{2 \cdot 0,09 m \cdot 9,81 m/s^2} = 1,41 m$$

$$\Delta h_l = (1,41 + 2,14 + 1,36 + 1,68 + 0,53)m = 7,12 m$$

$$h_g = (266,7 - 265,7)m \text{ n. p. m.} = 1,0 m$$

$$H_m = 7,12 m + 1,0 m = 8,12 m$$

$$R_{lc} = 264,2 m \text{ n. p. m.} + 8,12 m = 272,32 m \text{ n. p. m.}$$

2.2.1. Tabelaryczne zestawienie wyników dla wariantów

2.2.1.1. *Wariant 1*

- Podwariant 1A

Tabela 1 Straty hydrauliczne dla podwariantu 1A

Odcinek	Mk _p	Mk _k	Mk _m	Q	Q _s	Q _m	d _{zew}	d _{wew}	v	Re	L	λ	h _l	Δh _l	h _g	H _m
	Mk	Mk	Mk	dm ³ /s	dm ³ /s	dm ³ /s	mm	mm	m/s	-	m	-	m	m	m	m
1-2	0	340	170	0,850	1,275	4,000	110	90	0,63	43282	135	0,04636	1,41	7,12	1,0	8,12
2-5	340	582	461	2,305	3,458	4,000	110	90	0,63	43282	205	0,04636	2,14	5,71	0,8	6,51
5-7	582	824	703	3,515	5,273	5,273	125	102,2	0,64	49930	150	0,04424	1,36	3,57	0,6	4,17
7-8	2037	2425	2231	11,155	16,733	16,733	200	163,6	0,80	99908	225	0,03742	1,68	2,21	0,3	2,51
8-OŚ	2425	2425	2425	12,125	18,188	18,188	200	163,6	0,87	108650	60	0,03737	0,53	0,53	0,0	0,53

Tabela 2 Rzędne linii ciśnienia dla podwariantu 1A

Numer węzła	Rzędna linii ciśnienia
-	m n.p.m.
1	272,32
2	270,91
5	268,77
7	267,41
8	265,73
OŚ	265,20

